

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : 7118846/622.02/582252

23/03/2021

Konu : GÖRÜŞ (Ortak Hizmet Projesi Hk.)

..... VALİLİĞİNE
(Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü)

İlgi: tarih ve sayılı yazınız.

İlgi yazı ile Büyükşehir Belediyesi ile İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği işbirliğinde “Mobil Küçükbaş Hayvan Banyoluğu Projesi”nin hazırlandığı, proje için Meclis Kararı alınmış olduğu, İl Tarım ve Orman Müdürlüğüne projenin il sınırları içinde hayvansal üretime katkı sağlayacağı belirtilerek proje çalışmalarının konu ile ilgili yürürlükteki mevzuata uyulması koşuluyla devam etmesinde herhangi bir sakınca görülmediği, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun 7’nci maddesinin ek fıkrasında “Büyükşehir ve ilçe belediyeleri tarım ve hayvancılığı desteklemek amacıyla her türlü faaliyet ve hizmette bulunabilirler.” hükmü gereğince İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği ile işbirliği kapsamında yapılan “Mobil Küçükbaş Hayvan Banyoluğu Projesi” için Valilik izni alınmasının gerekip gerekmediği, 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 75’inci maddesi hükmünün birlikler ile yürütülecek ortak projeleri kapsayıp kapsamadığı konusunda Bakanlığımız görüşü talep edilmiştir.

Bilindiği üzere 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 29’uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde “*Ancak, genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinde öngörülmüş olmak kaydıyla; kamu yararı gözetilerek dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllere yardım yapılabilir.*” hükmü,

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun “*Belediyenin görev ve sorumlulukları*” başlıklı 14’üncü maddesinde: “*Belediye, mahallî müşterek nitelikte olmak şartıyla;*

a) İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi kentsel alt yapı; coğrafi ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, temizlik ve katı atık; zabıta, itfaiye, acil yardım, kurtarma ve ambulans; şehir içi trafik; defin ve mezarlıklar; ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları (Bu Kanunun 75 inci maddesinin son fıkrası, belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler tarafından, orta ve yüksek öğrenim öğrenci yurtları ile Devlete ait her derecedeki okul binalarının yapım, bakım ve onarımı ile tefrişinde uygulanmaz.); sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır.

...” hükmü ile Belediyelerin görev ve yetkileri düzenlenmiştir.

Aynı Kanun’un “*Belediye giderleri*” başlıklı 60’ıncı maddesinin (m) fıkrasında “*Yurt içi ve yurt dışı kamu ve özel kesim ile sivil toplum örgütleriyle birlikte yapılan ortak hizmetler ve proje giderleri.*” hükmü, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun “*Büyükşehir belediyesinin giderleri*” başlıklı 24’üncü maddesinin (n) fıkrasında “*Bu Kanunda büyükşehir belediyesine verilen görevlerle sınırlı olarak, yurt içi ve yurt dışı kamu ve özel kuruluşlar ve*

ivil toplum örgütleriyle birlikte yapılan ortak hizmetler ve diğer proje giderleri.” hükümlerinde ortak proje giderlerini belediye giderleri arasında sayılmıştır.

Aynı Kanun’un “*Diğer kuruluşlarla ilişkiler*” başlıklı 75’inci maddesinde: “*Belediye, belediye meclisinin kararı üzerine yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;*

a) Mahallî idareler ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait yapım, bakım, onarım ve taşıma işlerini bedelli veya bedelsiz üstlenebilir veya bu kuruluşlar ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir ve bu amaçla gerekli kaynak aktarımında bulunabilir. Bu takdirde iş, işin yapımını üstlenen kuruluşun tâbi olduğu mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

b) Mahallî idareler ile merkezî idareye ait aslî görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla gerekli aynî ihtiyaçları karşılayabilir, geçici olarak araç ve personel temin edebilir.

c) (Değişik: 12/11/2012-6360/19 md.) Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir. Diğer dernek ve vakıflar ile gerçekleştirilecek ortak hizmet projeleri için mahallin en büyük mülki idare amirinin izninin alınması gerekir.

...
5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi ile 5253 sayılı Dernekler Kanununun 10 uncu maddesi; belediyeler, il özel idareleri, bağlı kuruluşları ve bunların üyesi oldukları birlikler ile ortağı oldukları Sayıştay denetimine tabi şirketler için uygulanmaz.” hükmü ile belediyelerin aldıkları meclis kararları üzerine yapacakları anlaşmalara göre sorumluluk alanına giren konularda diğer kuruluşlarla ortak projeler gerçekleştirebilecekleri belirtilmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun “*Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin görev ve sorumlulukları*” başlıklı 7’nci maddesinin ek fıkrasında büyükşehir ve ilçe belediyelerinin tarım ve hayvancılığı desteklemek için her türlü faaliyet ve hizmette bulunabilecekleri belirtilmiştir.

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu’nun “*İslah amaçlı yetiştirici birlikleri*” başlıklı 10/A maddesinde “(1) Hayvan gen kaynaklarının korunması, araştırılması, tespiti, ıslahı, geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve pazarlanması konularında faaliyet göstermek amacıyla gerçek veya tüzel kişi yetiştiriciler tarafından, tüzel kişiliği haiz ve özel hukuk hükümlerine tabi ıslah amaçlı yetiştirici birliği kurulabilir.

...” hükmü doğrultusunda ıslah amaçlı yetiştirici birliklerinin kurulabileceği, “*İslah amaçlı yetiştirici birliklerinin gelir ve muafiyetleri*” başlıklı 10/D maddesinde “(1) Birliğin gelirleri, üyelerin birliğe girerken ödemiş oldukları giriş aidatları, yıllık aidatlar, hizmet bedelleri, bağış, yardım ve diğer gelirlerden oluşur.

(2) Birlik, alacaklılarına karşı tüm mal varlığı ve aktifleriyle sorumludur.

(3) **Birlik, 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu’na göre kurulan kooperatiflere sağlanan her türlü vergi ve harç muafiyetinden aynı koşullarla yararlanır.**” hükmü, “*İslah amaçlı yetiştirici birliklerinin dağılması ve tasfiyesi*” başlıklı 10/F maddesindeki

“...
...

(3) **İslah amaçlı yetiştirici birliklerinin kuruluşu, organları, çalışma usul ve esasları ile dağılma ve tasfiyesine ilişkin olarak bu Kanunda hüküm bulunmayan hâllerde Kooperatifler Kanunu hükümleri uygulanır.**” hükmü ile bu Kanun’da bulunmayan hâllerde birlikler için Kooperatifler Kanunu hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 10/A ilâ 10/F maddelerine dayanılarak hazırlanan İslah Amaçlı Hayvan Yetiştirici Birliklerinin Kurulması ve Hizmetler Hakkında Yönetmeliğe göre birlik; “*Hayvan gen kaynaklarının korunması, araştırılması, tespiti, ıslahı, geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve pazarlanması konularında*

faaliyet göstermek amacıyla gerçek veya tüzel kişiliği haiz yetiştiriciler tarafından il düzeyinde kurulan tüzel kişiliği haiz ve özel hukuk hükümlerine tabi ıslah amaçlı yetiştirici birliklerini” ifade etmektedir.

Anılan Yönetmeliğin “*Hüküm bulunmayan hâller*” başlıklı 91’inci maddesinde “(1) *Birlik, 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu’na göre kurulan kooperatiflere sağlanan her türlü vergi ve harç muafiyetinden aynı koşullarla yararlanır.*

(2) *Birliklerin kuruluşu, organları, çalışma usul ve esasları ile dağılma ve tasfiyesine ilişkin olarak Kanun, bu Yönetmelik ve bu Yönetmeliğe istinaden hazırlanan Ana Sözleşmede hüküm bulunmayan hâllerde Kooperatifler Kanunu hükümleri uygulanır.*” denilmek suretiyle birlikler ile ilgili bu yönetmelikte yer almayan konularda Kooperatifler Kanunu hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinin değerlendirilmesinde, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyelerinin tarım ve hayvancılığı desteklemek için kendi eliyle her türlü faaliyette ve hizmette bulunabileceği, 5393 sayılı Kanun’un 75’inci maddesi hükümleri çerçevesinde meclis kararı alınmak suretiyle mezkûr maddede sayılan kurum ve kuruluşlarla ortak projeler geliştirebileceği, bununla beraber maddede sayılanlar arasında birliklerin bulunmadığı, dolayısıyla 5996 sayılı Kanun uyarınca kurulan birliklerin 5393 sayılı Kanun’un 75’inci maddesi kapsamında ortak hizmet projesi yapılacak kurumlar arasında bulunmadığı, yine aynı madde kapsamında 5018 sayılı Kanun’un 29’uncu maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinin de belediyeler açısından uygulanmasının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür